

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis Et Breviarii Romani

In quibus origo cuiusque Ritus, Causæ historicæ, vel mysticæ, ex maiorum ingenio, Theoria, Praxis, Obligatio, & exquisitus Vsus, additis opportunè Decretis omnibus S. Rituum Congregationis, quàm breuissimè explicantur

Gavanti, Bartolommeo

Antverpiæ, 1646

De Festis Sanctorum mense Augusto. X.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40233

& in Festis plurium Confessorum non mutantur Antiphonæ nec Responsoria de vno Confessore. Vel accipe verba encomiasticè in laudem totius ordinis Martyrum: quod fit in toto Officio Apostolorum communi; & in Festo SS. Innocentium adhuc licitè dicitur, *Tradiderunt corpora sua in mortem, ne seruirent idolis, &c.* Quod non contigisset iis, si diutiùs vixissent.

29. Marthæ. In Missali Vatic. 4743. & apud Minores S. Francisci ab anno 1263. in Annal. Min. Simplex in M.S. & 1550. Semid. à Pio V. qui mutauit Orationem, & Homiliã addidit.

Felicis. In Antiphonario & Sacramentario Gregoriano; & sociorum distinctè, ibidem apud Pamelium. Simplex in M.S. & 1550. In Octauario Romano Bononiæ primùm edito pro Octaua S. Marthæ citantur Homiliæ, quæ infra Octau. Assumptionis B. Virginis: at quia additum est S. Hyacinthi Festum, & 2. die nulla erit amplius Homilia, tu lege quæ in 4. 5. 7. & 8. die habentur. In editione Octuarij Antuerpiensi, Veneta & Neapolitana inoffenso decurres pede.

30. Abdon & Sennen. In Sacramentario Gregoriano. Simplex in M.S. & 1550. Officium Missæ in Antiphonario sancti Gregorij.

De Festis Sanctorum mense Augusto.

C A P X.

Quotidie hoc mense celebrari de Sanctis, testatur Concil. Turon. II. cap. 18.

1. Petri ad Vincula. Ab Alexandro Papa, ex Durand. lib. 7. cap. 19. institutum est: vel à Siluestro, anno 315. ex Polyd. Virgil. lib. 6. cap. 8. quod repro-

bat Baron. in *Martyrolog.* In Sacramentario Gregor. Gemma meminit lib. 3. cap. 164. & de generali consuetudine tradit Radulph. *Propos.* 17. circa ann. 438. ex Sigeberto. Semidup. apud Durand. lib. 7. cap. 1. Duplex apud Radulph. loco citato, & in Breu. 1550. Oratio est Gregoriana in Sacramentario, & fortè etiam totum Officium; quod in multis concordat cum Festo Iunij. Officium Missæ aliud tamen est ab Antiphonario sancti Gregorij: & item Oratio secreta alia est in Sacramentario. Pamelius numerat inter Officia non Gregoriana, post eum scilicet addita. Schultingius Sixto III. tribuit, qui ad Eudoxiæ preces Festum decreuit. Pius V. addidit Lectiones proprias secundi Nocturni, Clemens VIII. Homiliam S. Augustini valdè propriam, & declarauit esse Duplex maius.

Machabæorum. Extant Orationes Nazianzeni, Ambrosij, Chryostomi, Augustini, Leonis in eorum Festo, & Maximi. Habetur Festum in Appendice Gregoriana, & in Codice Pameliano Sacramentarij Gregoriani. Simplex in M.S. & 1550. Nomina eorum sunt: Salomona mater, Machabæus primogenitus, Aber, Machir, Iudas, Achas, Arath, & Iacob vltimus, ex Iosepho in *Commentar. ad Polybium.* Cur Machabæi sint appellati, Xystus lib. 1. *Biblioth. San.* docet, in vexillis eorum scribi solitum M. C. B. I. quæ Hebraicè sonant: *Quis similis tui in fortibus Domine?*

2. Stephani Papæ. In Sacramentario Gregoriano. Simplex in M.S. Missæ Officium non aliud ab Antiphonario Gregoriano.

3. Inuentionis S. Stephani. In calce prædicti Sacramentarij. Anconæ

erat Festum ſolemne, vbi lapis eſt S. Stephani, ex Beda. Cui Feſto facta eſt deinde acceſſio titulo Inuentionis; quæ tamen non accidit hac die: neque verò hac die obiit Stephanus, vt aliqui putant, contra quos fuſius Baroniſ in *Martyrolog.* Semid in M. S. & 1550. Lectiones primi & ſecundi Nocturni mutatae ſunt à Pio V. auctorem facit Officij S. Stephanum Leodiſem Ant. Demochares *lib. 4. c. 14. contra Miſoliturgos.* ſed omnia ſumuntur de Feſto Decembris, cuius Officium ab Alcuino dicitur compoſitum, ex Cornelio Schultingio, qui hodierni Officij facit auctorem Bonifacium I. ſub quo Luciani Hiſtoria de hac iuentione ſcripta eſt; ſeu Pelagium I. quo tempore oſſa ſancti Stephani Romam fuere translata. Sed ego puto eſſe Gregorianum; Orationes tamen in Miſſa huius Feſti alia ſunt in Sacramentario.

4. Dominici. A Gregorio IX. anno 1234. ſed Feſtum fieri iuſſit in die ſequenti, quo relatus eſt inter Sanctos. & in Miſſali Vaticano habetur *vol. 4743.* Paulus IV. hac ipſa die 4. celebrari iuſſit, ob Feſtum B. Virginis ſequens, licet obierit ille die ſexta huius menſis. Semidup. erat in M. S. Breu. & 1550. Duplex à Paulo IV. Pius V. excepta Oratione, mutauit eorum Officium antiquum à Constantino Epifcopo Vrbeuer. compoſitum, iuſſu Ioan. Teutonicæ Generalis 4. In Hymno, *Iſte confefſor,* mutatur tertius Verſus.

5. Dedicatio ſanctæ Mariæ ad Niuces, ſeu Baſilicæ Liberij, ſeu Xyſtianiæ, à Xyſto III. ſeu Maioris dictæ, ſeu apud Præſepe: quod ibidem aſſeruat. Vide cauſas apud Baron. in *Not. Martyrolog.* De ea in Miſſali Vati-

cano *uolum. 4743.* Romæ tantum celebrabatur, ait Radulph. *Propoſ. 22.* Duplex in Breuiar. M. S. & 1550. nihil Durand. Pius V. mutauit Orationem, aliqua Reſponſoria, & Lectiones primi & ſecundi Nocturni. Clemens VIII. declarauit eſſe Duplex maius vnà cum ſequenti.

6. Transfigurationis Domini noſtri. Hodie reuelata fuit ab Apoſtoliſ teſtibus eiufdem, ait Beleth *cap. 144.* extant Sermones de hoc myſterio SS. Leonis, Cyrilli Alexand. Ephræm, Baſilij Seleuciæ, & Andree Cretenſis. Habetur Feſtum in Martyrolog. Wandelberti, qui floruit anno 850. in Miſſali Vatic. *uolum. 4770.* Manuel meminit *tit. de Ferijs.* Duplex in Breuiar. 1550. Auctoꝝ Feſti & Officij apud omnes fuit Calliſtus III. anno 1456. ex Platina, & Nauclero *Gener. 49. uolum. 2.* ſed verè non fuit Feſti: quod notat Baron. in *Not. Martyrolog.* ex Wandelberto. Pius V. mutauit Hymnos ad Veſperas & Laudes, & Lectiones primi & ſecundi Nocturni.

Xyſti, Feliciffimi, &c. Comes Hieron. meminit Xyſti, & eſt II. S. Auguſtinus expreſſè de hoc Feſto teſtatur *Tract. 27. in Ioan.* Sacramentar. Gregorian. diuiſim omnium, & eiufdem Antiphonarum. cum nouem Lectionibus in M. S. & 1550. Simplex à Pio V. Orationes Miſſæ leguntur in Sacram. Gregor.

7. Donati. In Appendice Greg. Simplex in M. S. & 1550.

8. Cyriaci, Largi, &c. Primus habetur in Sacramentar. Gregorian. cuius Miſſæ Officium idem quod in Antiphon. & Sacrament. ſancti Gregorij: additis deinde ſociis, de quibus in Appendice Gregoriana. Simplex in M. S.

& 1550. Semidup. à Pio V. cum Officio proprio.

Hac autem die translata fuerunt eorum corpora, qui obiit die 16. Martij, vt dicitur in Martyrologio Romano.

9. Vigilia sancti Laurentij. In Comite Hieron. & Sacrament. Gregor. ex pristina consuetudine vigilandi ad corpus tanti Martyris, vt Acta testantur ex Baron. Aliæ causæ prædicationis vel martyrij allatæ à Duran. *lib. 7. cap. 23.* minus probantur. Officium à Pio V. sed Missæ idem quod in Antiphon. & Sacram. Gregoriano.

Romani. In Appendice Gregorian. Simplex in M. S. & 1550.

10. Sancti Laurentij. In Actis S. Martionæ apud Metaphrasten fit mentio Festi, in Comite item Hieron. in Sacramentar. Gregoriano habentur Orationes Missæ, excepta vltima; quam tamen habet Pamelianus Codex. Sancti, Augustinus, Leo, & alij antiquissimi Patres Sermones habuere de Festo. Tradit Radulph. *Propos. 17.* ortum habere ex Apostolica auctoritate, hoc est, à Sede Apostolica. Duplex maius, ex Durand. *lib. 7. cap. 1.* & Radulph. *loco citato.* Officium est Gregorianum, ex Schultingio; & Missæ Officium habetur in Antiphon. Gregor. Pius V. mutauit Lectiones primi & secundi Nocturni. In Antiphonis 3. & 4. ad Laudes, *Cayo mea igne cremata est, & non sum aestuatus*, nulla est contrarietas, ex S. Augustino in fine Lectionis sextæ diei secundæ infra Octauam S. Laurentij.

11. Tiburtij. In Antiphonario & Sacramentario Greg. Susannæ. Romæ tantum, Radulph. *Propos. 22.* Vtriusque Festum habetur in Appendice Greg. Simplex in M. S. & 1550.

12. Claræ. Ab Alexand. IV. 1255. & in Missali Vatic. *vol. 4743.* in Breu. M. S. erat solempne, quia Breuiaria, vt dixi, Nicolai III. iussu Franciscana erant. Simplex à Pio V.

13. Hippolyti. In Sacramentar. Gregoriano. Apud Romanos Festum celeberrimum fuisse suo tempore, testatur Prudentius in Hymno. mentio est in Breuiar. S. Isidori, Hyppolyti, Cassiani, & simul in Antiphonario Gregoriano, & Appendice Gregor. Simplex in M. S. & 1550.

14. Vigilia Assumptionis. Ordo Romanus, Sacramentarium Gregorianum; vbi habentur Orationes Missæ, paulò mutata Secreta. Beda, Nicol. Papa ad *Consulta Bulgarorum* meminere. Officium à Pio V.

Eusebij. In Antiphonario & Sacramentario Gregoriano, excepta vltima Oratione Missæ. Simplex in M. S. & 1550.

15. Assumptionis B. Virginis. Comes Hieron. Ordo Romanus, Sacramentarium sancti Gregorij, vbi Orationes Missæ leguntur; in cuius Appendice appellatur Pausatio B. Virginis. & idem legitur in Appendice Bibliorum antiquissima Vatic. *vol. 5729.* Dies Dominæ ab Hunnis dicta fuit, ex Baron. *an. 48.* & in *Martyrol.* Apud Orientales verisimile est, cœptum esse Festum coli statim post Conciliū Ephesinum; quo tempore Cyrillus Alexandrinus cultum Deiparæ contra Nestorium amplificauit, vt notauit Azor. *par. 2. lib. 1. cap. 20. quest. 1.* & deinde propagatum est sub Mauritio, ex Niceph. *lib. 17. cap. 28.* Manuel habet *in tit. de Fer.* apud Gallos sub Carolo Magno in Concilio Moguntino *c. 36.* S. Bernardus meminit *Ep. 174.* Duplex maius, ex Duran. *loco citato.* Officium Gre-

Gregorianum, sed Officium Missæ aliud est in Antiphonario Gregoriano. Lectiones Cantici cant. in primo Nocturno ex Ordine Rom. mutauit Pius V. Lectiones secundi Nocturni, quarum etiam titulum meritò deinde mutauit, veriore auctore appposito, Clemens VIII. Lectiones autem Cantici canticorū conueniunt mysticè B. Virgini; sed & possunt dici Lectiones de Scriptura occurrente mense Augusto, in quo leguntur omnes libri sapientiales Salomonis, ex Radulph. *Propos. 11.*

Dubitatum fuit, An Officium de S. Rocho nondum canonizato, neque à Sede Apostolica beatificato, post Alexandrum III. defuncto, anno 1327. in Concilio Constantiensi an. 1414. inter Beatos habito, recitari possit; & negotio maturè discussò, sacra Rituum Congregatio censuit, concedendam esse Missam & Officium in eius die Festo, in Ecclesijs dumtaxat & Eremitorij habentibus requisita Ecclesiarum in honorem eiusdem Deo dicatis, non extra dicta loca, *die 4. Iulij, & clariùs die 26. Nouemb. 1629.*

16. Hyacinthi. Ab Urbano VIII. Duplex cum Officio, 1. *Februar. an. 1625.* approbato, ad instantiam filij Regis Poloniæ, cum esset Romæ pro Iubileo anni sancti. In Martyrologij lectione pridiana primo loco ponatur. In Hymno, *Iste confessor*, mutatur tertius Versus. Lectiones 1. Nocturni erunt de Scriptura occurrente, iuxta Rubricam quæ posita est in Breuiario ante Dominicam 3. Augusti; licet ibi fieret olim tantum mentio de Octaua S. Laurentij, & de Festo sancti Bernardi. eadem enim est ratio in his tribus Festis.

17. Octaua sancti Laurentij. In Sacramentario Gregoriano. Inter maio-

res Octauas numeratur à Radulph. *Propos. 19.* Semidup. ex Duran. *lib. 7. cap. 1. & 1550.* Duplex à Pio V. qui addidit Orationem propriam, quæ tamen habetur in Sacramentario Gregoriano ad calcem Festi sancti Laurentij, in editione Romana; & ordinauit meliùs Lectiones totius Octauæ. Officium Missæ habetur in Antiph. Gregoriano. Orationes autem aliæ sunt in Sacrament.

18. Agapiti. In Antiphonario & Sacramentario Greg. à quo Secretam tantum in Missa Orationem habemus; sed in Codice Pameliano sunt eadem quæ apud nos. Simplex in M. S. & 1550.

20. Bernardi. In Missali Vaticano *vol. 3808.* Semidup. in Breu. 1550. Duplex à Pio V. Officium putat Schulting. ab Alexandro III. qui eundem canonizauit. Pius V. mutauit Orationem, addidit Homiliam.

Stephani Hungarorū Regis. Simplex commemoratio ab Urbano VIII. anno 1631. ad instantiam Ferdinandi Imperatoris: in Martyrologio legatur secundo loco. Vbi celebratur cum nouem Lectionibus, in Hymno, *Iste confessor*, mutatur tertius Versus, ut ex Lectione patet propria nono loco legenda.

22. Octaua Assumptionis. A Leone IV. anno 847. ex Sigeberto, vel anno 848. ex Iacobo Phil. Bergomensi, vel 855. ex Baronio *Tom. 10.* qui citat Anastas. Biblioth. Radulph. meminit *Propos. 19.* Duplex minus apud Durand. *loco citato,* & in Breuiar. 1550. Pius V. in tota Octaua reformauit Lectiones, & nouas adiecit.

Timothei, &c. Primus habetur in Sacramentario Gregoriano; Symphorianus etiam in Antiph. Gregoriano; Hip-

Hippolytus in Breuiario Vaticano *vol. 4753*. Simplex in M. S. & 1550. Pamelius numerat inter Officia Gregorio posteriora; Oratio tamen Sacramentarij est nobis etiam communis.

23. Vigilia S. Bartholomæi. De hac, & de Festo sequenti Concilium Oxoniense, & Innoc. III. *de Observ. ieiun. cap. Consilium*. Attendatur, inquit, locorum consuetudo, quod ad diem attinet hodiernum, vel sequentem 23. 24. seu 25. Romæ Vigilia 24. Officium à Pio V. in Lectione Martyrologij hac die, & præcedenti, extra Romam prænuntietur Vigilia, & Festum, iuxta morem locorum: nam Martyrologium Romanum consuetudinem sequitur Romanam.

24. Bartholomæi. Beda. Romæ 25. De eo Martyrol. & Calendar. M. S. cit. à Baronio in *Notis Martyrol.* Item in Sacrament. Gregoriano, vbi Secreta Missæ & Postcommunio paulò diuersæ leguntur. Collecta prima est Ambrosiana. Græci celebrant Festum bis in anno; natalem diem 11. Iunij, translationem hac die. Romani celebrant die 25. translationem ab Othone III. factam anno 983. in Romanam insulam Licaoniam in tumbam porphyreticam, vt scribit Otho Frisingensis *lib. 6. cap. 25*. Ecclesiam verò, quæ nunc Apostoli nomine vocatur, in honorem sancti Adalberti ædificatam asserit Baron. in *Martyrol. 22. Iun.* Duplex à Bonifacio VIII. Pius V. mutauit omnes Lectiones. Est autem idem cum Nathanaële laudato à Christo; quod in calce Operis huius in vtriusque laudem, qui tamen vnus est, probabo fusiùs.

25. Ludouici Regis IX. & Francorum XIV. à Bonifacio VIII. 1297. inter Sanctos est relatus. Ha-

betur Officium in Breuiar. Vaticano *vol. 4752*. Simplex in M. S. Semiduplex à Paulo V. anno 1618. 29. *Novemb.* cuius Lectiones recitandæ approbatæ fuerunt 23. *Februar. 1619.* & rursus 23. *April. 1622.* Vbi celebratur die 26. mutatur in Hymno, *Iste confessor*, tertius Versus.

26. Zephyrini. In Missali Vaticano. 4743. Semiduplex ex Microlog. c. 43. Romæ tantum, Radul. *Prop. 22*. Simplex in M. S. & 1550.

28. Augustini. In Sacrament. Gregoriano, vbi omnes Orationes Missæ sunt eadem quæ apud nos. Bonifacij VIII. Decreto Duplex. Pius V. mutauit omnia, retenta Oratione tantum; Officium autem Missæ aliud est in Antiph. Gregor. & Pamelius illud numerat inter Officia posteriora Gregorio.

Hermetis. In Antiphonar. & Sacrament. Gregor. à quo vltimam tantum habemus Orationem Missæ; primam & secundam in Pameliano Codice. Apud Antium celebris memoria, ex Actis sancti Bonifacij Papæ *Tom. 1. Concil.* Simplex in M. S. & 1550.

29. Decollationis S. Ioannis. In Comit. S. Hieron. & in Sacrament. Gregor. vbi omnes Missæ Orationes habentur, posteriores tamen Gregorio; excepta prima, quæ à Missali Ambrosiano accepta est. Manuel *tit. de Ferijs.* Hac die Caput est inuentum, ex *Gemma lib. 3. cap. 165.* & placet Baronio in *Martyrol.* hoc est, secundâ inuentione: nam obiit in die Annuntiationis B. Virginis, ex auctore *Gemmae ibidem*; & imminente Paschate, ex Baronio *loco citato*, qui addit, hac item die fuisse consecratam celebrem Ecclesiam Alexandriae in honorem S. Ioannis, & Reliquias eiusdem in ea

reconditas. Semidup. apud Durand. *lib. 7. cap. 1.* & in Breu. 1550. Duplex à Pio V. qui de more mutauit 1. & 2. Lectiones. Officium Missæ aliud est in Antiphon. Gregoriano, posterius Gregorio, ex Pamelio, vt dictum est. Oportuit aliqui hoc Festum fieri Duplex maius, sicuti sunt alia minora Festa Apostolorum: sed neque dies hæc martyrij illius est, neque martyrium pro fide Christi & Euangelio, neque statim in cælum iuit; neque demeretur S. Augustin. vt amittere debeat secūdas Vesperas, quas diuidit cum S. Ioanne. Quibus etiam de causis longè maius Festum est Natiuitatis quàm Decollationis S. Ioannis. Aliam adde causam; quia Natiuitas illius toti mundo magis profuit, tamquam Præcursoris Christi, quàm Decollatio, quæ illi soli utilis fuit. *Et multi*, ait Angelus, *in Natiuitate eius gaudebunt.*

Sabinæ. In Antiphon. & Sacram. S. Gregorij. sed deinde mutata sunt omnes Orationes Missæ, quas tamen habet Pamelianus Codex. Simplex in M. S. & 1550.

30. Felicis & Adaucti. In eodem Sacram. cum Orationibus omnibus Missæ. Simplex in M. S. & 1550. Officium Missæ, vt in Antiph. Gregor.

De Festis Sanctorū mense Septēbri.

C A P. X I,

1 **A** Egidij Abbatis. Ab Urbano IV. ex Radul. citato à *Schulringio*. in Missali Vatic. *vol. 3808.* cum nouem Lectionibus apud Radulph. *Propos. 22.* Simplex in M. S. & 1550. & à Pio V.

Duodecim Fratrum. Romæ tantum, ex Radulph. cit. in Missali Vaticano *vol. 4770.* Simplex in M. S. & 1550.

8. Natiuitatis B. Virginis. Temporari-

bus Ephesini & Chalecedonensis Concil. diem Festum hunc celebrari cepisse, existimat Azor. *par. 2. lib. 1. c. 19. quest. 1.* at Baron. *in Not. Martyrol.* non præsumit hoc dicere, quia in Concilio Moguntino videntur illius Patres hoc ignorasse Festum. Extant Orationes de hoc eodem Festo Chrysofomi, Procli, & Ioannis Damasceni. Manuel meminit *tit. cit.* Certum est, quòd apud Latinos non vbique celebratum fuit hoc Festum ante Augustinum, qui nullius hominis natiuitatem celebrari asserit, nisi Christi & Ioannis, *Sermone 20. & 21. de Sanctis.* Quòd si in Breuiario hac die dicat Augustinus in *Sermone, tante Virginis illustrata natali*; & in secunda die infra Octauam, *tuam sanctam Natiuitatem*; illa verba, *natali, Natiuitatem*, sunt aduentitia, mutata ab Ecclesia; pro quibus alia habet originalis textus in *Sermone 18. de Sanctis, qui est 2. de Annuntiatione.* Habetur præterea Festum hoc in Comite S. Hier. in Ord. Rom. & in Sacram. Gregor. cum omnibus Orationibus Missæ. S. Ildephonsus indicat hoc Festum in *libro de Virginit. Maria;* de quo etiam Sermonem habuit. Post eum Bernardus meminit, rationemque addidit, quia sancta nata est, in *Sermone super Salue Regina*; atque ex cantu Angelorum hac die auditum statutum fuisse Festum, docet Gemma *lib. 3. cap. 166.* tum Sergij Decreto firmatum, ait Sigebertus in *Chronico.* Sed fortasse eo die indixit ille Litanias tantum, vt ait Auctor Breu. Chronologici; qui & addit, quòd in Gallia post Ludouicum Pium celebrari cepit. Duplex maius, ex Duran. *lib. 7. cap. 1.* Antiphonæ & Responsorij à Ioanne Damasceno composita post recu-